

Henkilötietojen suojaa koskeva vaikutustenarviointi (DPIA) tieteellisessä tutkimuksessa

Vaikutustenarvioinnin (DPIA = Data Processing Impact Assessment) tarkoituksena on auttaa tunnistamaan, arvioimaan ja hallitsemaan henkilötietojen käsittelyyn sisältyviä riskejä. Vaikutustenarviointi on osa tietosuojalainsäädännön vaatimusten noudattamista ja dokumentointia.

Tietoa vaikutustenarvioinnista:

<https://tietosuoja.fi/vaikutustenarviointi>

Vaikutustenarviointi on tehtävä silloin, kun suunniteltu käsittely todennäköisesti aiheuttaa korkean riskin ihmisten oikeuksille ja vapauksille. Vaikutustenarviointi on tehtävä tieteellisessä tutkimuksessa erityisesti silloin, kun

- Henkilötietojen käsittelyssä käytetään uutta teknologiaa
- Käsitellään rikostuomioita, rikkomuksia tai erityisiä henkilötietoryhmiä, kuten terveystietoja, etnistä alkuperää, poliittisia mielipiteitä, uskonnollista vakaumusta tai seksuaalista suuntautumista
- Tehdään profilointia tai automaattisia päätöksiä
- Käsitellään geneettisiä tietoja
- Rekisterinpitäjä poikkeaa rekisteröidyn informoinnista. Vaikutustenarviointi on tehtävä silloin, kun rekisterinpitäjä kerää henkilötiedot muualta, kuin rekisteröidyltä ja poikkeaa tietosuoja-asetuksen mukaisesta informoinnista, koska
  - tietojen toimittaminen osoittautuu mahdottomaksi (erityisesti, kun tietoja käsitellään yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia taikka tieteellisiä tai historiallisia tutkimustarkoituksia tai tilastollisia tarkoituksia varten)
  - tietojen toimittaminen vaatisi kohtuutonta vaivaa (erityisesti, kun tietoja käsitellään yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia taikka tieteellisiä tai historiallisia tutkimustarkoituksia tai tilastollisia tarkoituksia varten)
  - informointiin vaadittujen tietojen toimittaminen todennäköisesti estää tarkoitusten saavuttamisen tai vaikeuttaa sitä suuresti.
- Kun aiotaan poiketa määrätyistä rekisteröityjen oikeuksista ja käsitellään erityisiä henkilötietoja. Tällöin vaikutustenarviointi täytyy lisäksi toimittaa tietosuojavaltuutetulle ennen tutkimuksen aloittamista.

Tarkempi luettelo tilanteista, joissa vaikutustenarviointi on tehtävä:

<https://tietosuoja.fi/luettelo-vaikutustenarviointia-edellyttavista-kasittelytoimista>

Tutkimushankkeen nimi: i.) ”Finnish parliamentary speeches dataset”, ii.) ”A Century of Partisanship in Finnish Political Speech”, iii.) ”Effects of Increased Transparency on Political Divides and MP Behavior: Evidence from Televised Question Hours in the Finnish Parliament” ja iv.) ”Political representation and the evolution of group differences within parties: Evidence from 110 years of parliamentary speech”

1. Henkilötietojen käsittelyn kuvaus

- **Käsittelyn luonne**

Hankkeen i.) osa on data-artikkeli, jossa julkaistaan julkisista lähteistä koottu parlamenttipuheaineisto. Hankeen osioissa ii.-iv.) tutkitaan eri kysymyksiä käyttäen tätä aineistoa.

- **Käsittelyn laajuus**

Aineistossa on Eduskunnan sivuilta julkisesti saatavat tiedot kansanedustajista, eli muun muassa nimi, koulutus, ammatti ja syntymäaika. Lisäksi aineistossa on parlamentissa pidetyt puheet, jotka on myös kerätty julkisesti saatavilla olevista Eduskunnan pöytäkirjoista.

- **Käsittelyn toiminnallinen kuvaus** (millaista käsittelyä tietoon kohdistuu)

Julkisesti olevat parlamenttipuhedatat yhdistetään julkisesti saatavilla oleviin tietoihin kansanedustajista. Tämä aineisto julkaistaan data-artikkelin muodossa.

- **Käsittelyn resurssien yksilöinti**

Koska aineisto julkaistaan julkisena, kuka tahansa pääsee siihen käsiksi (kuten myös alkuperäisiin Eduskunnan internet-sivuilla oleviin tietoihin).

2. Käsittelyn oikeasuhteisuutta ja tarpeellisuutta edistävät toimenpiteet

- **Nimeä yksi tai useampi käsittelyn tietty, nimenomainen ja laillinen tarkoitus**

tieteellinen tutkimus

- **Nimeä käsittelyn lainmukaisuuden peruste**

yleiseen etuun perustuva tieteellinen tutkimus

- **Kuinka on huolehdittu siitä, että tiedot ovat olennaisia, asianmukaisia ja rajoitettuja siihen, mikä on tarpeellista tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten**

Jotta tutkimukset ii)-iv) antavat oikean kuvan eduskuntapuheen polarisoitumisesta yli ajan on tiedot kerättävä kaikista kansanedustajista ja heidän puheistaan. Tietojen oikeellisuuden suhteen luotetaan siihen, että Eduskunta julkaisee sivuillaan oikeaa tietoa.

- **Kuinka käsiteltävien henkilötietojen elinkaaren aikana on huolehdittu siitä, että tiedot säilytetään muodossa, josta tutkittava on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten**

Tunnistetiedot ovat tarpeellisia tutkimuksen tekemisessä ja aineisto julkaistaan data-artikkelina. Samat tiedot tunnisteineen ovat julkisesti saatavilla jo nyt.

3. Tutkittavien oikeuksia edistävät toimenpiteet tutkimuksessa

- **Tutkittavalle annetut tiedot**

Tietosuojaseloste, joka julkaistaan internetissä.

- **Kuinka tutkittavan oikeus tarkastaa tiedot toteutetaan?**

Tutkittaville voidaan toimittaa heitä koskevat tiedot. Yhteyshenkilö:
jeremias.nieminen@utu.fi

- **Jos tutkittavalla on oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen, kuinka tämä toteutetaan?**

Oikeutta siirtää tiedot toiseen järjestelmään ei sovelleta tässä tutkimuksessa.

- **Kuinka tutkittavan oikeus oikaista/poistaa tiedot toteutetaan?**

Oikeutta ei sovelleta tässä tutkimuksessa, koska aineisto julkaistaan julkisena data-artikkelin muodossa eikä aineistoa ole täten mahdollista muokata jälkikäteen.

- **Kuinka tutkittavan oikeus vastustaa tai rajoittaa käsittelyä toteutetaan?**

Yhteys tutkimusryhmän jäseniin: janne.tukiainen@utu.fi tai jeremias.nieminen@utu.fi

- **Käytetäänkö tutkimuksessa henkilötietojen käsittelijöitä ja miten toiminta on ohjeistettu?**

Ei.

- **Yksilöi tutkimuksessa tapahtuvat kansainväliset tietojen siirrot ja niihin liittyvät suojaustoimet**

Tutkimuksen aineisto julkaistaan julkisena kaikkien saataville.

4. Riskien arviointi ja tarvittavat suojakeinot

Vastaavat tiedot ovat jo julkisesti saatavilla Eduskunnan sivuilla, joten tutkimuksesta ei synny mitään ylimääräisiä riskejä.